Зәминә ИБАДОВА
аспирант

Ф.КӨЧӘРЛИ АДЫНА АЗӘРБАЈЧАН ДӨВЛӘТ УШАГ КИТАБХАНАСЫНДА ИНЧӘСӘНӘТ ӘДӘБИЈЈАТЫНЫН ТӘБЛИҒИ

Ушаг китабханаларында инчәсәнәт әдәбијјатынын дүзкүн вә мәгсәдјөнлү шәкилдә тәблиғ олунмасы мәктәбли ушагларын естетик тәрбијәсиндә вә бәдии зөвләринин формалашмасында мүстәсна рол ојнајыр.

Ф,Көчәрли адына Азәрбајчан Дөвләт Ушаг Китабханасынын 1995-1996-чы илләрдәки фәалијјәтинин нәзәрдән кечирилмәси бир даһа тәсдигләјир ки, инчәсәнәтә даир әдәбијјаты ушаг вә јенијетмәләр арасында тәблиғ етмәјин ән дүзкүн вә ән әһәмијјәтли јолу күтләви ишин шифаһи вә әјани формаларындан, онларын мүхтәлиф үсулларындан фәал вә јарадычы сурәтдә истифадә етмәкдир. Ушаг китабханасынын әмәкдашлары мүхтәлиф јаш групуна дахил олан охучуларла ишләјәркән онларын һәм мараг даирәсини, һәм дә фәрди хүсусијјәтләрини нәзәрә алмаға чалышыр, мүхтәлиф мүәссисәләрдә тәшкил етдикләри күтләви тәдбирләрин кејфијјәтчә јүксәк сәвијјәдә олмасына хүсуси фикир верирләр.

Китабхананын 1995-чи илдә инчәсәнәт әдәбијјатынын тәблиғи илә әлагәдар һәјата кечирдији бә'зи күтләви тәдбирләри садалајаг.

Инчәсәнәт шө'бәси бәстәкар вә мүғәнни Полад Бүлбүлоғлунун анадан олмасынын 50 иллији мүнасибәти илә 132 N-ли мәктәбин X синфиндә сөһбәт апармыш, "Севил" вокал инструментал ансамблынын ифасында лент јазысы сәсләндирилмишдир. Ејни заманда бәстәкар, Азәрбајчан чаз сәнәтинин баниси Вагиф Мустафазадәнин анадан олмасынын 55 иллији мүнасибәти илә охучулара көркәмли мусигичи һагтында мә'лумат верилмишдир.[1]

Актјор Бәшир Сәфәроғлунун 70 иллији мүнасибәти илә охучуларла сөһбәт апарылмыш, китаб ичмалы кечирилмишдир. 2 N-ли филиал "Сәфәроғлу вә Бәширгызы нечә күлүб-күлдүрүб?" адлы тәдбир дә кечирмиш, "Көрпәм" експериментал театр студијасынын балача актјорлары "Кәлмәли, көрмәли, күлмәли" тамашасы илә 1 N-ли ушаг евиндә чыхыш етмиш, јетим ушаглары севиндирмишдир.[2]

Күтләви ишләр шө'бәси Бинәгәди рајонундакы 99 N-ли мәктәбдә көркәмли бәстәкарларымыз Үзејир Һачыбәјов вә Мүслүм Магомајевин 110 иллик јубилеји илә бағлы "Мусигидә дөјүнән үрәкләр" адлы мусигили әдәби-бәдии кечә кечирмишдир. Тәдбирдә Бакы Мусиги Академијасынын тәләбәләри дә иштирак етмишләр.[3]

Бундан башга, күтләви ишләр вә инчәсәнәт шө'бәләри рәссам Әзим Әзимзадәнин анадан олмасынын 115, рәссам Тоғрул Нәриманбәјовун 65, бәстәкар Хәјјам Мирзәзадәнин 60 иллик јубилејләри илә әлагәдар 132, 190 вә 265 N-ли мәктәбләрдә рәнкарәнк тәдбирләр кечирмиш, инчәсәнәт музејинә екскурсијалар тәшкил етмиш, ушагларын естетик инкишафына тә'сир көстәрән инчәсәнәт әдәбијјатыны даһа јахшы тәблиғ етмәк үчүн сәмәрәли иш методларындан истифадә етмәјә чалышмышлар.[4]

Өз ән'әнәви тәдбирләринә садиг галан Ф.Көчәрли адына АДУК 1996-чы илдә һәм охучулара хидмәт саһәсиндә, һәм дә инчәсәнәт әдәбијјатынын тәблиғи истигамәтиндә фәалијјәтини хејли чанландырмышдыр.

Гејд едәк ки, 1996-чы илдә китабхананын фонду, охучуларын сајы, китаб верилиши, китаб дөвријјәси кими көстәричиләр хејли дәјишмиш, бу исә тәбии ки, инчәсәнәт әдәбијјатынын тәблиғинә дә өз тә'сирини көстәрмишдир.

Ил әрзиндә кичик мәктәбјашлы вә башга охучу груплары илә даһа сых әлагә јарадылмыш, күтләви тәдбирләрин сајы артырылмышдыр. Белә ки, чәми 1.488 күтләви тәдбир кечирилмиш вә 4.460 охучу бу тәдбирләрә чәлб едилмишдир. Әлбәттә, әввәлки илләрлә мүгајисәдә иштиракчыларын сајынын азалмасы китабхана әмәкдашларыны чидди нараһат етмәли вә онлар конкрет тәдбир көрмәлидирләр.[5]

1996-чы илдә охучулара үмумиликдә 531.052 нүсхә әдәбијјат,

о чүмләдән инчәсәнәтә даир 16.448 нүсхә китаб, 30.770 лент јазысы вә 1.123 нот верилмишдир.

Охучуларын сајы 25.145 нәфәр олмуш, китабханаја кәлишин мигдары 192.556-ја чатмышдыр.[6]

Беләликлә, Ф.Көчәрли адына АДУК-да инчәсәнәт әдәбијјатынын тәблиғи илә бағлы апардығымыз арашдырмалар көстәрир ки, китабхананын әмәкдашлары бүтүн илләрдә бир-биринин ардынча чохлу рәнкарәнк күтләви тәдбирләр кечирмиш, һәмин тәдбирләрдә ајры-ајры јаш групларына мәхсус олан охучуларын иштиракына хүсуси диггәт јетирмиш, ејни заманда фәргли јанашма принсипинә дәгиг әмәл етмишләр.

Китабхананын истәр шифаһи, истәрсә дә әјани тәблиғатын үсулларына тез-тез әмәл етмәси бир даһа тәсдигләјир ки, узун илләр әрзиндә јараныб формалашмыш бу чүр тәдбирләр ушагларын дүнјакөрүшүнүн формалашмасына, мә'нәви аләминин зәнкинләшмәсинә, мүталиә мәдәнијјәтинин инкишафына, елми билијинин кенишләнмәсинә вә нәтичәдә әсл шәхсијјәт кими јеткинләшмәсинә көмәк көстәрир.

Бунунла белә, Ф.Көчәрли адына АДУК-ун инчәмсәнәт әдәбијјатын тәблиғи саһәсиндә уғурларына гәтијјән көлкә салмадан е'тираф етмәк лазымдыр ки, ишин кедишиндә бә'зи нөгсанлара да јол верилир.

Мәсәлән, бә'зән V-X синиф шакирдләри үчүн нәзәрдә тутулмуш күтләви тәдбирләрдә I-IV синиф шакирдләри дә иштирак етмәјә мәчбур олурлар ки, бу да үмуми ишә зијан вурур. Чүнки тәчрүбә сүбут едир ки, кичик мәктәбјашлы охучулар гаврајыб дәрк едә вә ја баша дүшә билмәдикләри әсәрә һәср олунмуш тәдбирә ахыра гәдәр сәбрлә, тәмкинлә, сакитликлә баха вә ја гулаг аса билмир, дарыхыб сәс-күј салыр, чыхыб кетмәк истәјирләр. Она көрә дә кәләчәкдә бу вачиб чәһәт мүтләг нәзәрә алынмалыдыр.

ӘДӘБИЈЈАТ

1. Ф.Көчәрли адына адына АДУК-ун 1995-чи ил һесабаты.- С.26.
2. Јенә орада. - С. 17.
3. Јенә орада. - С. 18.
4. Јенә орада. - С. 20.
5. Ф.Көчәрли адына АДУК-ун 1996-чы ил һесабаты. -С. 6.
6. Јенә орда. - С. 3-6.